

.....

SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2014

Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky

Vážení čitatelia,

medzi celosvetovo najdiskutovanejšie témy týchto čias patrí **zmena klímy** a s ňou súvisiace globálne otepľovanie. Sprievodné javy, ktoré prináša, sa totiž týkajú každého človeka na našej planéte. Pociťujeme ich aj na Slovensku v podobe extrémov a výkyvov počasia. Čoraz častejšie sme svedkami horúčav a následného sucha alebo privalových dažďov, ktoré spôsobujú povodne. Je vážny dôvod domnievať sa, že sa tieto prejavy budú stupňovať. Preto musíme s najvyššou vážnosťou riešiť tak príčiny zmeny klímy, teda redukciu skleníkových plynov, ako aj dôsledky v podobe sucha a povodní. Pre environmentalistov, ale aj ministrov zodpovedných za životné prostredie, je to najväčšia výzva.

Slovensko ako súčasť Európskej únie podporuje boj proti zmene klímy a globálnemu otepľovaniu a spoluvytváralo jednotnú pozíciu EÚ na **klimatický samit v Paríži**. Plníme spoločný európsky redukčný cieľ vyjadrený v európskom Rámci 2030 – znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2030 o 40 % v porovnaní so stavom v roku 1990, zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energií na 27 % a indikatívne zvýšiť energetickú efektívnosť o 27 %. Sú to veľmi ambiciózne ciele a Slovensko bude musieť zvýšiť úsilie, aby ich dokázalo splniť. Nie sú však nereálne a verím, že budú mať pozitívny vplyv nielen na klímu, ale aj na zmenu orientácie nášho hospodárstva smerom k udržateľnejšiemu rozvoju a k nízkouhlíkovým technológiám.

Slovensko od roku 1990 znížilo emisie skleníkových plynov o 41 %, čím vysoko prekročilo medzinárodné záväzky. Prijali sme viacero dôležitých dokumentov, ktoré by mali riešiť aj dosahy zmeny klímy na našom území, napríklad **Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy**.

V rámci **starostlivosti o životné prostredie** vynaložili v roku 2014 orgány štátnej správy, samosprávne kraje, obce, stovky podnikateľských subjektov, ako aj ďalších právnických a fyzických osôb, nemalé úsilie na zlepšenie environmentálnej situácie na mnohých miestach a vo viacerých regiónoch Slovenska. Prejavilo sa to napríklad v zastavení nárastu

až poklese emisií znečisťujúcich látok vypúšťaných do ovzdušia, v znižovaní znečisťovania vôd a zvyšovaní čistenia odpadových vôd, v redukcii množstva vyprodukovaných odpadov. Napriek tomu sa nemôžeme s existujúcim stavom uspokojiť, lebo sme miestami zaznamenali opätovné prekročovanie limitných hodnôt znečistenia ovzdušia a nedosiahla sa všade vyhovujúca kvalita povrchových a podzemných vôd. Máme tu aj nepriaznivý stav niektorých významných biotopov, zaznamenali sme úbytok a ohrozenosť niektorých druhov rastlín a živočíchov, ako aj ďalšie šírenie sa invázných druhov. Ministerstvo životného prostredia SR však presadilo **nový zákon o odpadoch**, ktorý zásadným spôsobom pozitívne ovplyvní a zmení oblasť odpadového hospodárstva. Slovensko sa posunie k moderným európskym krajinám. Bude sa viac recyklovať, triediť a menej komunálneho odpadu skončí na skládkach.

Trvalý ekonomický rast si vyžaduje **zmenu modelov** správania, spotreby a výroby, nevyhnutnosť technologického rozvoja vrátane investovania do výskumu a vývoja nových technológií, šetrnejších k prírodným zdrojom a životnému prostrediu. Svet sa po Konferencii OSN k trvalo udržateľnému rozvoju v roku 2012, nazývanej RIO+20 zhodol na tom, že perspektívou pre prežitie a kvalitnejší život na Zemi môže byť len presadenie „zelenej ekonomiky“, ktorá vedie k **„zelenému rastu“ na Modrej planéte**. Tam smeruje aj **7. Environmentálny akčný program EÚ a Operačný program Kvalita životného prostredia na roky 2014 – 2020 (OP KŽP)**, ktorého riadiacim orgánom je MŽP SR. Tento, pre Slovensko jeden z najvýznamnejších programov schválených v roku 2014, sa v prvom rade zameriava na podporu udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov, na rozvoj rešpektujúci ochranu životného prostredia, aktívnu adaptáciu na zmenu klímy a na energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo. Umožňuje Slovensku čerpať pomoc zo štrukturálnych fondov EÚ a Kohézneho fondu, a splniť tak náročné environmentálne úlohy. Tie vyplývajú z Programového vyhlásenia vlády SR, vládou schválenej Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy a pripravovaných dokumentov, z ktorých by som spomenul návrh nových Plánov manažmentu správneho územia Dunaja a Vísly, či nový Program odpadového hospodárstva do roku 2020.

Okrem environmentálnych investičných opatrení a dodržiavania predpisov environmentálneho práva má nezastupiteľné miesto v starostlivosti o životné prostredie **aktívna účasť obyvateľov**. Verím, že predkladaná správa zohrá významnú úlohu pri informovaní, formovaní pozitívnych názorov a motivácii pre skvalitňovanie životného prostredia a zachovanie hodnôt prírodného i kultúrneho dedičstva na Slovensku.

Ing. Peter Žiga, PhD.

minister životného prostredia Slovenskej republiky